

Handläggare: Karin Kuttainen
Telefon: 08-508 287 17

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2012-09-25 p. 17

Undersökning av misstänkt förorenade områden

Ansökan om statliga bidrag

Förvaltningens förslag till beslut

1. Uppdra åt förvaltningschefen att söka statliga bidrag för undersökning av de misstänkt förorenade områdena Lagerholms färgfabrik i Liljeholmen, Lundby Skönfärgeri och kemtvätt på Stora Essingen och Stockholms yllefabrik på Reimersholme
2. Överlåta åt förvaltningschefen att besluta om ansvarsutredningar/ansvarsbedömningar för respektive objekt

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Gustaf Landahl
Avdelningschef

Sammanfattning

Miljöförvaltningen avser att i höst söka statliga bidrag för undersökning av de tre misstänkt förorenade områdena, Lagerholms färgfabrik norr om sjön Trekanten i Liljeholmen, Lundby Skönfärgeri och kemtvätt på västra Stora Essingen och Stockholms yllefabrik på norra Reimersholme. På områdena där det idag finns bostäder och parkmark, har det tidigare bedrivits verksamhet, som kan ha lämnat kvar föroreningar i mark och grundvatten.

Undersökningarna kan ge besked om det finns några föroreningar, som kan medföra risk för människors hälsa eller miljön. Om undersökningarna visar att

ytterligare undersökningar eller saneringsåtgärder är nödvändiga, finns statliga medel att söka för detta.

Besked om bidrag förväntas under första kvartalet 2013. Om bidrag lämnas beräknas undersökningarna kunna genomföras under 2013.

Bakgrund

Länsstyrelserna inventerar och riskklassar områden som kan vara förorenade av t ex metaller eller lösningsmedel. Föroreningarna kan komma från verkstadsindustrier, kemtvättar och många andra verksamheter. Varje område tilldelas en riskklass mellan 1 och 4, där riskklass 1 utgör störst risk för människors hälsa eller miljön och riskklass 4 lägst.

Staden har tidigare genomfört ett antal miljötekniska undersökningar bland annat av strandnära områden med medel från den så kallade miljömiljarden. Det var vid denna undersökning som föroreningar av metaller och cancerogena PAH:er påträffades i ett parkområde norr om sjön Trekanten i Liljeholmen, där Lagerholms färgfabrik funnits. Även Vinterviken har undersökts i flera omgångar och där har bland annat bly påträffats i ett ytnära strandområde. För Vinterviken har staden erhållit statliga bidrag för en så kallad huvudstudie, som ska påbörjas nu i höst. En genomförd huvudstudie är en förutsättning för att kunna söka statliga bidrag för saneringsåtgärder.

I staden finns för närvarande 10 objekt i riskklass 1 och 53 objekt i riskklass 2. Många av dessa objekt blir sanerade i samband med exploatering, medan andra inte behöver åtgärdas i nuläget. Ett av objekten i riskklass 1 är Vinterviken.

Ansvar för att undersöka och åtgärda förorenade områden ligger i första hand på den som orsakat föroreningen. Detta gäller om den verksamhet som orsakat föroreningen varit i drift efter miljöskyddslagens ikraftträdande den 1 juli 1969. Finns inte verksamheten kvar kan den som köpt ett område efter miljöbalkens ikraftträdande den 1 januari 1999 bli ansvarig att bekosta undersökningar och åtgärder om området visar sig vara förorenat. För att avgöra om någon är helt eller delvis ansvarig för att bekosta undersökningar och åtgärder, görs en ansvarsbedömning. Denna kan visa på att ansvar finns för att bekosta både undersökningar och åtgärder, enbart vissa undersökningar eller att inget ansvar finns.

För prioriterade objekt, dvs främst objekt i riskklass 1, där ansvarig saknas för att genomföra undersökningar eller åtgärder, finns möjlighet för staden att via

länsstyrelsen söka statliga bidrag från Naturvårdsverket för detta. Bidragen kan inte sökas av privatpersoner eller företag. En inlämnad ansökan utgör ingen garanti för att bidrag erhålls. För att fastställa att ingen ansvarig finns genomförs ansvarsutredningar för objekten. Vid inledande undersökningar, innan några föroreningar konstaterats, kan mer översiktliga ansvarsutredningar, så kallade ansvarsbedömningar, vara tillräckliga.

Vid genomgång av de objekt som länsstyrelsen placerat i riskklass 1 och 2 har tre objekt identifierats som aktuella för bidragsansökan i en första omgång; Lagerholms färgfabrik, där höga metallhalter påträffats men även lösningsmedel skulle kunna förekomma, Lundby Skönfärgeri och kemtvätt, som kan ha förorenat mark och grundvatten med lösningsmedel samt Stockholms yllefabrik, där metall- och dioxinföroreningar skulle kunna förekomma även i ytliga och lättillgängliga lägen. Områdena utgörs idag av bostads-, park- eller grönområden, för geografiskt läge och mer information, se bilaga 1 och 2.

För att klargöra om föroreningar finns på dessa objekt, behöver de undersökas. Två av objekten har inte undersökts alls, medan området vid Trekanten provtagits i ett fåtal punkter och där har bland annat metallföroreningar påträffats.

För planering, genomförande av undersökningarna samt rapportskrivning, handlas konsulter upp. Beviljade bidrag täcker hela kostnaden för undersökningarna. Miljöförvaltningens personal kommer att behöva lägga arbetstid på upphandling av konsulter, deltagande vid projektmöten samt ekonomisk redovisning av projektet. Denna tid ryms inom förvaltningens ram.

Om föroreningar påträffas, som medför att den höga riskklassen kvarstår, finns möjlighet att söka statliga bidrag för ytterligare undersökningar för att avgränsa föroreningarnas utbredning samt därefter bidrag för att åtgärda föroreningarna. Dessa bidrag måste sökas av någon annan av stadens förvaltningar eftersom miljöförvaltningen kommer att utöva tillsyn på objekten i dessa senare skeden. Det är t ex exploateringskontoret som erhållit bidrag för den nu aktuella huvudstudien i Vinterviken.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner att förvaltningen ansöker om statliga medel för undersökning av förorenade områden.

Ansökan om statliga bidrag för undersökningar av förorenade områden kan lämnas in en gång per år, i början på oktober. Bidragsansökan samt

ansvarsutredningar/-bedömningar håller på att tas fram för de tre objekten. Då miljöförvaltningen inte har delegation på att fatta beslut om ansvarsutredningar/-bedömningar, anhåller förvaltningen om att förvaltningschefen kan underteckna dessa, så att bidragsansökan kan lämnas in under årets ansökningsomgång.

SLUT

Bilagor

1. Karta
2. Objektsinformation